

2018.

BILTEN 23

Aktivnosti Kluba u 2018. godini

Mljet - Montokuc

I ova godina je protekla u intenzivnom tempu sa 56 realizovanih akcija od kojih je pet vikend-akcija, dva višednevna putovanja ili akcije u Hrvaskoj i nedjelja skijanja na Kopaoniku u Srbiji. Jedan smo od rijetkih klubova koji isprati brojne akcije iz Kalendara zbivanja PSCG i akcije u organizaciji drugih klubova – memorijale, pohode i takmičenja, a u protekloj godini bilo ih je devet. Izdvajamo učešće na 2. Planinarskom festivalu 2018. u dolini Grebaje u organizaciji PSCG, sa usponima na Popadiju i Volušnicu, i učešće na 41. Memorijalu generala Danila Jaukovića na Durmitoru, uz otkrivanje spomen-ploče planinaru Jovanu Lauševiću povodom 130 godina od pohoda na Durmitor i Bobotov kuk.

Planinarka Olivera Božanović je bila uspješna na Bjelasičkom maratonu sa krpljama i osvojila 2. mjesto u ženskoj konkurenciji, a 2018. godinu je obilježila i uspješnim pohodima na najviše vrhove Poljske i Rumunjske. Nastavili smo da planinareći upoznajemo otoke južne Dalmacije i dugo ćemo pamtitи prošlogodišnje putešestvije po otoku Mljetu za vrijeme prvomajskih praznika (<http://pkgorica.me/otok-mljet-hrvatska/>). O zbivanjima na 21. Susretima planinara Balkana u Gorskom kotaru ukratko kroz tekst koji je priređen i za Planinarske novine:

21. Susreti planinara Balkana održani su u Hrvatskoj u mjestu Tršće, Gorski kotar, 8-10. juna 2018. godine. Sa svih strana Balkana okupili su se

planinari iz 15 klubova i društava – članica Susreta i još 5 društava - gostiju, ukupno 195 planinara iz 7 zemalja Balkana (Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Slovenija i Srbija). Delegaciju iz Crne Gore činilo je 16 planinara iz PK „Gorica“ iz Podgorice i predsjednik PSCG Dragan Bulatović sa porodicom. U dva dana intenzivnog planinarskog programa i druženja upoznali smo se sa ljepotama ovog planinskog područja i Nacionalnog parka Risnjak. Organizator susreta bilo je Planinarsko društvo „Kamenjak“ iz Rijeke, koje u Tršću ima svoj planinarski dom „Frbežari“, a glavni centar druženja

je bio restoran „Brvnara“ kraj skijaške staze. Najatraktivniji je bio uspon na vrh Veliki Risnjak (1528 mnv) dolinom Lazac do Šloserovog doma i dalje do samog vrha. Lakša tura je bila kružna staza Rudnik-Sokolanske stijene-Tršće. Radni sastanak predstavnika klubova i društava održan je u cilju predstavljanja i razmjene aktivnosti među planinarskim klubovima i društvima. Dogovoren je da se 22. Susreti održe u junu 2019. godine u Bugarskoj, u gradu Etropole i u organizaciji TD „Etropole“. Nakon svečane večere i druženja do kasno u noć, planinari su sjutradan, prije povratka kući, posjetili još jedno prelijepo mjesto u Nacionalnom parku Risnjak – izvor rijeke Kupe. Za putovanje u Hrvatsku pomogla su nam sredstva dobijena

Planinski festival - Dolina Grebaje

od Ministarstva sporta na konkursu za sufinansiranje programa sportskih subjekata.

Održavanje planinarskih staza nastavljeno je i ove godine kroz 9 radnih akcija na dijelu planinarskih transverzala PPT i CT-1, te prigradskim stazama Gorica-Malo Brdo-Duklja, Vežešnik i na stazi Korita-Grlo Sokolovo. Glavni nosioci ovih akcija su Rajko Mićković, Mira Kostić i Velizar Rašović, a u pojedinim akcijama učestvovali su i Goran Mićković, Miljenko Novaković i Edita Files Bradarić.

Najteži zadatak rukovodstva Kluba u 2018. godini bio je priprema opsežne dokumentacije za preregistraciju Kluba i usklađivanje akata Kluba sa novim Zakonom o sportu. Održana je Vanredna skupština u oktobru mjesecu na kojoj je donešen novi Statut Kluba i izabrani novi organi upravljanja Klubom, odnosno reizabran je Upravni odbor sa dosadašnjim članovima kao i predsjednica Kluba, a izabrani su novi članovi Skupštine Kluba (15 članova) na čelu sa predsjednikom Skupštine Branislavom Perovićem. Iako smo ispoštovali svu proceduru pre-registracije, rješenje o registraciji od Ministarstva sporta još čekamo.

Najaktivniji planinari za 2018. godinu bili su Mira Kostić sa rekordnih 46 akcija, Rajko Mićković 40, Tanja Krgović 35 i Petar Vujačić sa 33 akcije. Na narednoj Skupštini Kluba ovim planinarima će biti uručeni prigodni pokloni kao podstrek da i u 2019. godini nastave istim tempom. Uspješno realizovane akcije vodilo je 13 vodiča od kojih ističemo Rajka Mićkovića sa 10 vođenih akcija, Editu Files Bradarić sa 9 akcija, Miru Kostić sa 5 akcija i Dragoljuba Krgovića sa 5 akcija. Uz najaktivnije članove Kluba moramo pomenuti i najzaslužnijeg člana Vuka Šestovića koji se prihvatio najzahtjevnijeg zadatka Kluba u 2018. godini – izvođenja radova na izgradnji Planinske kuće Petrović na Bukumirskom jezeru. Na kraju, kao uvod u naredni članak, pomenimo i našu klupsku manifestaciju 17. Dane Gorice na Bukumirskom jezeru. To je ujedno bila prva radna akcija na izgradnji Planinske kuće Petrović jer smo tada iskopali i postavili temelj za kuću.

Edita Files Bradarić,
predsjednica Kluba

Susreti planinara Balkana - Gorski kotar

Blizu neba

Snijeg, pa snijeg, pa snijeg... prostrla se svjetlucava bjelina. Pa planinski vrhovi za vrhovima, sve bljeđi. Puklo bezgranično prostranstvo - nebo je blizu.

Vjetar fijuče i brije. Kovitlaju ledene iglice. Osjećam - tako Zemlja juri kroz svemir. A u svemiru se vrijeme drukčije broji, možda ni ne postoji.

Sve je otvoreno, beskrajno. U mrvici vremena koje mi pripada ja - jedna pahulja. Zahvalna za svoj tren.

(Jahorina, mart 2018.)

Vesna Lakuš

Planinska kuća Petrović

Sve je završeno, očišćeno i spremno za zimu

“Odluke koje napravimo, dovode nas do određenih iskustava. Ipak, jedna je stvar odlučiti da se popneš na planinu, a sasvim druga je stvar biti na njenom vrhu.” – Herbert Simon, američki ekonomist

Planinari su ljudi koji stalno donose odluke. Priroda njihovog hobija, načina života, okolnosti i situacije u kojima su aktivni – htjeli to oni ili ne – tjeraju ih da bude tako. To ih, između ostalog, čini toliko različitim od ostalih ljudi. I nijedna od tih odluka ne dolazi kao proizvod pukog slučaja, već kao rezultat potrebe, iskustva, razuma, spremnosti, znanja, razmišljanja – a sa namjerom da planinara dovede do novog životnog iskustva.

Kao dječak, slušao sam priče od mog pokojnog oca o *našoj planini*, o velikim stadima ovaca koje je porodica tamo imala, o vukovima koji su prijetili, dugim hladnim noćima pokraj vatre, o kiši, o snijegu, o vjetru, o suncu, druženju... Koliko je dječija mašta mogla doseći, pitao sam se:

Kako su izgledale te planine? I kako je sigurno strašno i surovo boraviti u takvom kraju!

Godinama kasnije, sve su te priče otišle u zaborav, sve dok 2000. godine nisam ponovo otkrio planinu. I još mnogo godina kasnije sa svojim priateljima, a potom i klubom počeo obilaziti iste one staze po kojima je otac u svom djetinjstvu čuvao stada. Proveo sam sedam dana sa svojim drugom, fotografom,

spavajući u šatoru pokraj ruševina „glade“ planinske kolibe koju je moj ded počeo graditi. Na tom i tako zapaljenom ognjištu, buknule su neke nove vatre, nove čežnje i nova maštanja povezana sa planinom, ljudima, prošlosti i budućnosti...

Ali, ova priča je o odlukama, i o tome kako one mijenjaju život.

U 2017. godini moja supruga i ja donijeli smo odluku poslije razmišljanja, razgovora i uzimanja u obzir svih prednosti i mana: predložićemo našem Planinarskom klubu „Gorica“ da uđemo zajedno u projekat izgradnje

Planinske kuće na lokaciji Bukumirskog jezera. Cilj ovog predloga je da se ostvari višegodišnji san Kluba sa jedne strane, i naš cilj da imamo jedno mjesto u planini u koje ćemo moći slobodno da dovedemo našu djecu, naše prijatelje, porodicu i tu im pokažemo ličnim primjerom – šta je planina. I – zašto planina. Željeli smo da naša djeca rastu sa planinom i sa planinarima. Željeli smo da pokažemo da vjerujemo da se mnogo može postići kada se ljudi udruže, kada dijele zajedno ono što imaju. I uradili smo tako.

U 2017. godini i naš klub se suočio sa ovim predlogom, ali, čini se i još više, sa svojom dugogodišnjom dilemom – *šta da se uradi povodom sna o planin-*

Radovi napreduju uprkos problemima na terenu

Od temelja do krova - neimar Vuk na visini zadatka

skoj kući i sa određenim budžetom koji Klub posjeduje za tu namjenu? Kakve nas prepreke očekuju, i da li je to pravi potez? Pred Klub je stavljena odluka – prihvati poziv za partnerstvo ili ne? Ta odluka, bila je kudikamo složenija i teža od one koju smo mi donijeli. Ipak, Klub je odlučio da prihvati ruku saradnje.

No, jedna je stvar odluku donijeti, a sasvim druga sprovesti je u praksi.

Ali, planinari donose odluke. Jedna za drugom slijedile su prirodno: odluka da Skupština većinom glasova podrži predlog; potom odluka da se formira Odbor za izgradnju Planinske kuće koji će sprovesti ideju u djelo; odluka našeg planinara i člana Odbora Vuka Šestovića da se ponudi da on predvodi gradnju prve faze kuće; odluka da mu se ukaže puno povjerenje; odluka da svakodnevno, puna tri mjeseca, odvojen od porodice i privatnih poslova i obaveza – ovaj neimar čvrsto ustraje u svojoj namjeri da ispunji ono što je, kako sam kaže „obećao” i završi započeto, uprkos teškim okolnostima koje su bile česte tokom realizacije projekta.

Došlo se prošlog ljeta, počev od 26. juna 2018. pa do kasne jeseni – ne do jednog objekta pokrivenog i zaštićenog od nadolazeće zime, snijega i leda – što su bile često pominjane riječi – nego do materijalizovanja jedne ideje, jednog cilja, jedne misli o toploj domu u planini u kome će ljudi dijeliti svoje

živote, prijateljstva, ciljeve, planinarske pohode... Dobili smo jedan centar našeg okupljanja u planini. Centar koji treba svima nama, članovima našeg kluba da služi kao siguran dom.

Došli smo na tačno pola puta. Još mnoge lične i zajedničke odluke moramo donositi prije nego budemo mogli reći – naša kuća je završena. Ali sada znamo, i treba da osjećamo da to jeste NAŠA kuća, kuća dobrih namjera i još važnije – ostvarenih snova.

Dobro došli u Planinsku kuću Petrović, kuću dobrih domaćina – porodice Petrović i planinara Planinarskog kluba „Gorica”!

Saša Petrović

Porodica Petrović želi da iskaže ovim putem zahvalnost PK Gorici, i posebnu zahvalnost našem dragom planinaru Vuku Šestovcu i njegovoj porodici za sve što je svojim ličnim zalaganjem uradio na podizanju Planinske kuće.

Pogled koji će nam često oduzimati dah

Tura iznenadenja (Sniježnica – Orjen)

Da bi razbili monotoniju jednoličnih uspona tokom zimskog perioda planirana je Tura iznenadenja kao svojevrsna kombinacija izleta sa sadržajima planinarenja. Ovoga puta to su bile staze i atrakcije na južnim obroncima Orjena. Drugi detalji učesnicima nisu saopštavani sve dok nisu ušli u minibus koji je i ovoga puta bio pun (22). Nakon uvoda predsjednice Edite, čija je i bila

ideja za ovakve ture, vodič je saopštio da ruta „planinarskog izleta“ vodi preko Nikšića i Grahova, Morinja, Herceg Novog i Borića sa usponom na vrh Sniježnica, 1104 mnv, a zatim novouređenom planinarskom stazom preko sela Žljebi do Podi, 150 mnv (H.NovI).

Sa ustaljenog zbornog mesta krenuli smo 07.05. Vrijeme oblačno, prognoza – bez kiše. Tokom puta pljušte informacije o mjestima kroz koja prolazimo – o spomenicima iz NOB, manastiru Ostrog, tvrđavi Onošić, starom mostu na Zeti, Kapinom polju – aerodromu, rimskom mostu, vještačkim jezerima Krupac i Slansko, trasi stare pruge za Bileću, o Bjelim Rudinama i stećima. Nakon sat i po preko Vilusa i Osječenice pristizemo na krašku zaravan Grahovac gdje je planiran zstanak i prvo iznenadenje.

Za nekoliko minuta šetnjom stižemo do obeliska sa državnom zastavom na jarbolu – spomenika bitke na

Grahovcu. Poslije geografske orijentacije i objašnjenja o bici na Grahovcu i njenom značaju za Crnu Goru, uslijedilo je fotografisanje. Sa ovog mjesta pruža se izvanredan pogled na Bijelu Goru i Reovačke grede (Orjen) koje su još pod snijegom. Oko spomenika u žbunovima su uveliko cvjetovi proljeća – kaćun i jaglika, i rese na lijeskovoj šumi.

Nakon jutarnjeg zalogaja nastavlja se vožnja i uživanje u pejzažima kraških polja Grahova i Dragalja. Ostaci tvrđava po okolnim brdima ukazuju da je ovdje bila utvrđena granica Crne Gore i Austrougarske monarhije sve do 2018. godine. Kroz tunel na prevoju izlazimo na plato Gornjih i Donjih Ledenica, a zatim nas put vodi istočnim padinama Orjena, odakle se sa više mjesta pružaju neponovljivi vidici Risanskog i Tivatskog zaliva sa tjesnacem Verige, sve do raskrsnice u Donji Morinji. Pogled ka Lovćenu i Kotorskom zalivu ovog puta sprječila nam je niska oblačnost. Put do Herceg Novog je prošao u razmjeni informacija o Bijeloj, Kumboru i Zelenici. Sa kružnog toka u Meljinama skrenuli smo ka Trebinju i nakon 45 minuta vožnje izašli na plato i raskrsnicu Kameno. Usput su planinari čuli podatke o Kotobilskoj bici i starom karavanskom putu iz Herceg Novog ka Orjenu i Crkvicama. Od Kamenog se odvaja uski asfaltirani

put kojim za 15 minuta dolazimo na Boriće (nekada motel - sad ruina) gdje se odvaja planinarska staza za planinarski dom „Za Vratlom“.

Kilometar dalje od Borića kroz mladu borovu šumu stižemo na proplanak. Nekima je već dosadila vožnja, a zastanak na ovom mjestu je dobro došao i zbog drugog iznenađenja - Ljutog krša. Ovdje se na prostoru manjem od 5 hektara susreću svi kraški oblici nastali uslijed dejstva atmosferilija. Ovo je za mnoge bilo prvo saznanje o tome što se sve može naći na Orjenu. Nakon izlaska na prvi greben i „probe“ uspona na kraške forme zaboravl-

jena je dosada zbog duge vožnje.

Nastavak putovanja ka Snježnici uslijedio je nakon 15 minuta razgledanja Ljutog krša, putem iznad Lastve, sa koje su već uzlijetali paraglajderi, do ruševina austrougarske postaje i uređene bistijerne, gdje je voda ispravna za piće. Ovdje smo napustili minibus. Dočekala nas je magla i niska oblačnost. Putem smo uočili nekoliko uređenih klupa – odmorišta i jato jarebica. Sa previje (ruševine) skrenuli smo starim kolskim putem ka selu Ubli i poslije 20 metara pješačkom stazom skrenuli smo jugoistočno u smjeru zapadnog (nižeg) vrha Snježnice. Istočni vrh Snježnice sa crkvicom nije se vidio zbog magle. Pri samom vrhu staza se gubi između kamenih gromada. Nastavak ka istočnom vrhu je takođe bio iznenađenje koje je zahtjevalo i veće naprezanje, umještost, kondiciju i solidarnost među članovima grupe. Uspon se malo odužio zbog mjera bezbjednosti i kretanja u magli. Nakon 45 minuta „alpinizma“ svi su stigli na plato kod crkvice na vrhu Snježnica. Na čelu su stigli „izviđači“ Mićko i Krgo, a začelje su činili veterani sa vodičem : Mira, Milena i Vesna kojima je ova dionica pala baš teško. Cilj je bio izlazak na orjenski vidikovac sa najljepšim pogledom na Boku Kotorsku, Lovćen i Lušticu. Ovo zadovoljstvo nam je spriječila magla i niska oblačnost.

I povratak je na izvjestan način bio iznenađenje jer smo se vraćali obilježenom stazom koja je djelimično uređena prilikom renoviranja crkvice na vrhu Snježnice i bila bi pogodnija za uspon. Povratkom do minibusa završena je prva etapa ture iznenađenja.

Nakon prevoza do Lastve (raskrsnica sa planinskom stazom Dobrštak) napustili smo minibus. Kod izvora (česme) i uređenog odmorišta Lastva ručali smo i predah-

nuli. Bio je vikend pa je bilo i drugih izletnika i paraglajdera na obližnjem uzletištu. Spust smo nastavili oko 13 sati uređenom i markiranim planinarskom stazom – karavanskim putem Lastva-Žljebi-Poda-Herceg Novi. Uživanje u panorama Lušdice i Hercegnovskog zaliva umanjila je magla koja se sve više spuštalila i smanjivala vidokrug. Silazak do pitome zaravni sela Žljebi je protekao planiranim tempom. Odatle smo produžili do crkve Sv. Jovana, čije je dvorište sa grobljem, veoma lijep i uređen vidikovac sa pogledom na Zeleniku, Lušticu, Mamulu, Rt Oštra i dio Herceg Novog.

Poslije kraćeg zadržavanja na vidikovcu kod crkve laganom šetnjom kroz bašte i rascijetale voćnjake vratili smo se u selo Žljebi još utonulo u zimski san. Dočekuje nas tek par umiljatih kućića na gumnu. Selo je posebna karakteristična arhitektonska cjelina građena od kamena, od temelja do krova ukrivena od pogleda sa mora. Sve je rađeno od kamenih ploča iz lokalnog kamenoloma rukama vještih majstora. Ovo je bio glavni cilj Ture iznenađenja. Obilazak ovog sela ostaće učesnicima za pamćenje. Mnogi će poželjeti da ponovo dođu kao planinari ili kao turisti, jer se ima šta vidjeti. U selu ima uređena etno-kuća sa nacionalnim restoranom. Nakon razgledanja sela i kamenoloma nastavljen je spust očišćenim i markiranim karavanskim putem sa dosta interesantnih detalja i bogatom mediteranskom florom. Posebna draž je silazak serpentinama na kojima je kaldrma opstala više vjekova. Velika visinska razlika je zahtjevala pojačani napor. Na stazi u Podima ima uređena česma. Ova staza je uređena 2017. godine i odabrana u 10 najatraktivnijih staza Outdooractive, a planinari „Gorice“ su prva organizovana grupa koja je prošla stazom H. Novi-Poda-Žljebi-Lastva što je posebno iznenađenje. Plan uređenja ove Outdooractive staze napravio je vodič Ture iznenađenja. Planinarenje i ova tura je završena oko 15.30 okupljanjem kod minibusa u Podi.

Povratak u Podgoricu protekao je u sumiranju utisaka i konstatacijama o opravdanosti organizacije ovakvih tura. I vodič je zadovoljan kako je uspio da savlada turu (ponestalo snage – kondicije u završnici spusta).

(april 2018.)
vodič Pavle Bandović

Prvomajski uspon na najviši vrh Poljske Risi (Rysy), 2499 mnv

Crnogorski planinari Milan Radović, Brano Šćekić i Tanja Pavličić (Visokogorci), Marina Vujović, Vera Lalatović, Milena Mijatović (PK Komovi), Aleksandra Zečević (PK Vjeverica), Predrg Perović (IPA planinar), i ja - Olivera Božanović (PK Gorica) putovali smo u Poljsku od 27.4. do 3.5. 2018. Mi smo se pridružili grupi koju je organizovao Srboljub Dobrosavljević iz kruševačkog kluba Planinarski vukovi. Sa nama su bili još i planinari iz drugih gradova Srbije, iz Makednije i Bosne i Hercegovine. U šali smo turu nazvali Promjena plana, jer su nas stalno pratile neočekivane okolnosti.

27.4.2018. Već u polasku iz Podgorice kasnimo sat i više zbog pokvarenog fena jedne planinarke bujne kose. Zatim nas na Zlatici zaustavlja revnosna saobraćajna policija zbog malog prekoračenja brzine. U dvoja kola putujemo do Kruševca 357 km. Prati nas lijepo vrijeme i euforično raspoloženje. Napravili smo malu pauzu u Novom Pazaru i svratili na mantije - tamošnji specijalitet. U Kruševcu su samo čekali još našu ekipu iz Crne Gore. U autobusu preostala su nam samo stražnja sjedišta - ne baš udobna za dugo putovanje. Na mađarskoj granici – još jedan zastoj od nevjerovatnih desetak sati. Putovali smo preko Beograda, Budimpešte i Banske Bistrice, ukupno oko 900 km.

28.4.2018. Oko 18 časova, umjesto ujutro, stižemo u Poronin, selo u sjevernoj Poljskoj 7 km sjeveroistočno od poznatog skijaškog centra Zakopana, 80 km od

Krakova. Smješteni smo u pansionu Gruloku, koji je za sve pohvale. Dogovaramo se da, zbog nepovoljnog vremena, sjutradan umjesto da penjemo Risi (Rysy) posjetimo Krakov.

29.4.2018. Dan je predviđen za obilazak rudnika soli Vjelička (Vieliczka), Krakova, i zamka Vavel. Vjelička je najstariji rudnik soli u Evropi, dubok 125 m. Na devet nivoa posjetiocima mogu vidjeti podzemna slana jezera, skulpture, hodnike, stepenice isklesane u soli, kapelu, koncertnu dvoranu i muzej. U starom gradu Krakovu obišli smo Rajnek (Rynek), drugi po veličini trg u Evropi, gdje su spomenik pjesniku Adamu Mickijeviću i bazilika Sv. Marije. Posebna atrakcija grada je spomenik zmaja kod zamka Vavel. Kroz razjapljenu čeljust zmaj povremeno bljuje vatru. Po legendi, zmaj je sijao strah među stanovnicima. Nijesu ga mogli savladati hrabri vitezovi, nego ga je nadmudrio obućar koji mu je donio ovcu natopljenu sumporom. Kad ju je pojeo, zmaj nije mogao utoliti žed, napisio se vode iz Visle i pukao mu je stomak.

30.4.2018. Autobusom idemo do Kužnica, 1000 mnv, i savršeno uređenom stazom, dijelom preko livada, penjemo se do planinarskog doma Kondratova, 1333 mnv. Moj dio erike se odvaja i stižemo za oko dva i po sata do vrha Giewonta (Giewont), prešavši ukupno 895 m visinske razlike. Vjetar je tako jak da ne možemo raširiti zastave za fotografisanje. Ali obilježili smo važni trenutak zapjevavši Bajaginu pjesmu:

"Nemoj nikad biti dole, mada neki i to vole. Nemoj nikad biti dole, jer sve dole noge bole. Idemo malo dole, idemo malo gore... "

Na vrhu je metalna konstrukcija visoka 15 m u obliku krsta, postavljena 1901. Njegova silueta vidi se sa svih strana, preko proplanaka, livada, travnatih padina i nepreglednih tamnih šuma. Obris Gievonta podsjeća na glavu čovjeka pa se uz ovu planinu veže legenda o uspavanim vitezovima koji će se probuditi kada Poljska bude u opasnosti. Morali smo se što prije spustiti jer je prijetila kiša. Teren je bio raskvašen pa je to bilo rizično za drugu grupu koja se kasnije popela. Dogovor je bio da se čekamo na prevoju, ali ubrzo je počela kiša i nas petoro je odlučilo da se spustimo do Zakopana. A Milan, Marina, Aleksandra i Brano su popeli i vrh Kopa Kondracka, 2005 mnv.

1.5.2018. Risi je najviša planina u Poljskoj. Nalazi se u planinskom sistemu Visoke Tatre, na granici između Poljske i Slovačke. Risi ima tri vrha. Sjeverozapadni vrh je najviša tačka Poljske - naš cilj, a druga dva vrha su na slovačkoj strani. Prvi zimski uspon na Risi bio je 1884.godine (Theodor Wundt i Jakob Horvay). Naša početna tačka je Lisa Polane, 970 mnv. Do planinarskog doma na jezeru Morsko oko, 1100 mnv, prevezli smo se konjskom zapregom koja vozi turiste kroz Tatranski nacionalni park. Morsko oko je četvrto po dubini jezero u Tatrama. Naziv je dobilo po legendi koja kaže da je ono podzemnim prolazom povezano sa morem. Od Morskog oka se penjemo do Crnog jezera na 1538 mnv.

Pred nama je kuloar pod snijegom kojim treba da se popnemo do vrha. Pripremamo se za zimski uspon. Obavezni su cepin, dereze, karabinjeri i prusika. Za one koji nemaju tu opremu savjet je da ostanu na jezeru. Dan je sunčan i topao. Dobro raspoloženi idemo laganim tempom do 2150 mnv gdje nailazimo na stijene obezbijedene lancima i klinovima. Odatle koristimo po-

jaseve i karabinjere radi lakšeg i spretnijeg kretanja. Niz provaliju vidimo stazu kojom se Risi penje sa slovačke strane. Na vrhu smo oko 14.45 h. Tridesetak planinara prešlo je visinsku razliku od ukupno oko 1500 m. Napravili smo par fotografija i oko 15.30 h krenuli nazad. Snijeg je bio raskvašen i klizav i više nije bilo naših tragova u snijegu koji bi olakšali spuštanje. Trebalо je da budemo posebno oprezni. Maja, koja je bila malo iza mene, proklizala je i nije mogla da se zaustavi. Kako se kotrljala zakacila je drugog planinara, ali on je imao cepin, brzo reagovao, zabio cepin u snijeg i zaustavio se. Do Maje su se spustili Milan Radović i njen suprug i utvrdili da ona ne može nastaviti spust. Pozvan je GSS i helikopter je stigao za oko sat vremena. Mi smo nastavili da otopenjavamo korak po korak, bez panike, koncentrisano, pazeći na one ispred sebe. Sili smo do Morskog oka oko 20 h. Ostali planinari spustili su se u navezi pa su stigli kasnije. Umorni, morali smo pješačiti još onih 10 km koje smo u dolasku prešli zapregom. Tek oko 23.30 h svi smo bili na okupu i krenuli put smještaja.

2.5.2018. Povratak je prošao po planu. Na mađarsko-srbijanskoj granici ovaj put bez zastoja.

Koliko god umorni bili, u autobusu smo pravili veselo raspoloženje. Iz neudobnih zadnjih redova čula se pjesma "Nema vam spavanja, nema vam spavanja..."

Poseban utisak ostavili su na nas Poljaci – ljubazni, susretljivi, fizički aktivni.

Ako vas tamo put nanese, preporuka svih nas je da probate pivo "Żywiec".

Olivera Božanović

Realizovane ture u 2018. godini

R.br	Mjesec	Datum	Akcije	Vodiči - organizatori
1	januar	02.01.	Peuta-Gornja Vrbica-Sjenica	Vuk Šestović
2		06.01	Boljesestre-Oblun-Ponari	Milenco Novaković
3		14.01.	Veruša-Crna planina (krplje)	Rajko Mićković
4		14.01	Memorijalni pohod na Garač	Dragoljub Krgović
5		21.01	Jezerine- Ključ, Bjelasica (krplje)	Rajko Mićković
6		28.01.	Žabljak(krplje)	Edita Files Bradarić
7	februar	04.02.	Dečić	Mira Kostić
8		11.02.	Duklja-Vežešnik	Mira Kostić
9		09-10.02	Zimski uspon na Prekornicu	PK Prekornica
10		18.02.	Stari Bar-G. Poda-Dobre vode	Aleksandar Mardonović
11		17.02.	Bjelasički maraton 2019	PK Visokogorci
12		25.02.	Sinjavina na krpljama-Ckara	Dragoljub Krgović
13	mart	04.03.	Vrmac	Edita Files Bradarić
14		04-11.03	Kopaonik (skijanje)	Milena Andrijašević
15		11.03.	Ćeranića Gora, Knovo (krplje)	Božidar Zajović
16		24.03.	Petrovačka cesta-Presjeka-Gluhi do PPT	Aleksandar Mardonović
17	april	07.04	Brotnjik	Dragoljub Krgović
18		15.04.	Bezjovo - Pikenice – Orahovo- Bezjovo	Rajko Mićković
19		22.04.	Sv. Ilija-Sniježnica, selo Žlijebi -Orjen	Pavle Bandović
20		28.04-01.05	Otok Mljet MPO, Hrvatska	Edita Files Bradarić
21	maj	01.05.	Vojnik, Gradni vrh	Rajko Mićković
22		06.05	Treskavac-Momonjevo	Rajko Mićković
23		13.05.	Izvor Morače-V.Zebalac	Dušan Delić
24		21.05.	Mokra -Kozelj- Planinica	Rajko Mićković
25		22.05.	Krisitor	Rajko Mićković
26		27.05.	Umovi	Edita Files Bradarić
27	jun	03.06	PI.festival Prokletije2018,Popadija,Volušnica	PSCG, E. Files Bradarić
28		08-10.06	21.Susreti planinara Balkana, Tršće , HR	PK Kamenjak Rijeka
29		23-24.06	Đeravica	Vuk Šestović
30		23.06	Memorijal Džambas- Mučnica, Bjelogrивac	PK Džambas
31	jul	30.06-01.07	Visitor	Radojko Bošković
32		08.07	Borkovići-Božur-Boričje , Piva	Branka Adžić
33		13-15.07	Memorijal "D.Jauković" Bobot I Sedlena g.	Rajko Mićković
34		21-22.07.	Hajla	Vuk Šestović
35		27-29.07	Dani Gorice na Bukumirskom jezeru	Klub
36	avgust	04.08.	Memorijal "V.Vincek-P.Milošević" Komovi	PK Kom, Mira Kostić
37		11-12.08	Trojan, Prokletije	Edita Files Bradaric
38		19.08	Kapa moračka - Lastva	Mira Kostić
39	septembar	02.09	"Stazom V. Vlahovića" Trmanje	PK Visokogorci i dr.
40		09.09.	Šljeme	Dragoljub Krgović
41		16.09.	Stabna-Kručica-Stabanska jezera, Piva	Branka Adžić
42		23.09.	Gusar ,Sinjavina	Dragoljub Krgović
43		29-30. 09.	Veliki kabao ,Vučji zub - Orjen	Edita Files Bradaric
44	oktobar	14.10.	Ogorela Glava , Lica - Bjelasica	Edita Files Bradarić
45		21.10	Ostrvica - Krnovo	Dušan Delić
46		28.10.	Kruševo-Cerovo	Branka Adžić
47	novembar	04.11.	Bukumirsko jezero, radna akcija	Klub
48		11.11.	Crkvine-Pej	Mirjana i Vlatko Radović
49		18.11.	Šila velja	Edita Files Bradaric
50		25.11.	Vrsuta	Grupa članova
51		25.11	Vranjina	Rajko Mićković
52	decembar	02.12.	Suka Gruda	Mira Kostić
53		09.12	Dupilo-Dolina Orahovštice	Pavle Bandović
54		16.12.	Rvaši-Bobija-Karuč	Milena Andrijašević
55		23.12.	Hum vitojski	Edita Files Bradaric
56		30.12.	Bioče-Sjenica-Zlatica	Rajko Mićković

Foto album 2018.

Panorama sa Brotnjika

Mljet

Pasjak

Oblun

Visitor

Pej

Sinjavina

